

Sygn. akt I C 172/17 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2017 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Mirosława Dykier – Ginter

Protokolant pracownik biurowy Marta Bzowska

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2017 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko M. B. (2)

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego M. B. (2) na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 1.166,75 zł (tysiąc sto sześćdziesiąt sześć złotych siedemdziesiąt pięć groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w wysokości 7 % od dnia 9 stycznia 2017 roku do dnia zapłaty, a w razie zmiany ustawowych odsetek za opóźnienie - z tymi odsetkami,
2. w pozostałym zakresie powództwo oddala,
3. zasądza od pozwanego M. B. (2) na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 544,80 zł (pięćset czterdzieści cztery złote osiemdziesiąt groszy) tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt IC 172/17 upr

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w W. wniósł do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie w dniu 16 stycznia 2017 roku pozew przeciwko M. B. (2) o zapłatę kwoty 2.177,75 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu oraz o zasądzenie kosztów procesu – do rozpoznania w elektronicznym postępowaniu upominawczym. W uzasadnianiu pozwu powód wskazywał, iż zawarł z pozwanym w dniu 31 stycznia 2015 roku umowę pożyczki, na podstawie której pozwany zobowiązany był do zapłaty na rzecz powoda kwoty 2.896,58 zł, na którą składało się: kwota 1.500zł. z tytułu udzielonej pożyczki, kwota 121,59 zł z tytułu odsetek umownych (oprocentowanie 10%), kwota 243,60 zł z tytułu opłaty przygotowawczej w tym dodatkowej opłaty przygotowawczej, kwota 240 zł tytułem kosztów ubezpieczenia spłaty pożyczki oraz kwota 771 zł tytułem opłaty za dodatkową usługę w postaci obsługi pożyczki w domu. Wobec zmniejszenia rocznej stopy oprocentowania w trakcie trwania umowy oraz pomniejszenia należności z tytułu kosztów w związku z wypowiedzeniem umowy przed okresem, na który pożyczka została zawarta, należność obniżona została o łączną kwotę 47,37 zł. Ponieważ pozwany zapłacił na rzecz powoda łącznie kwotę 671,46 zł do zapłaty pozostała kwota dochodzona pozwem, naliczona na dzień wniesienia pozwu. Wskazywał, iż umowa pożyczki łącząca strony miała charakter kredytu konsumpcyjnego z ubezpieczeniem spłaty kredytu (powoływał się na regulacje ustawy o kredycie konsumenckim). Wywodził również, w zakresie usługi polegającej na obsłudze pożyczki w domu, iż pozwany dokonał fakultatywnie wyboru tej dodatkowej płatnej usługi. Powód oświadczał, iż realizował zgodnie z umową usługę obsługi pożyczki w domu przez swojego przedstawiciela, a wartość tej usługi skalkulowana

została z uwzględnieniem ponoszonych przez powoda kosztów jej realizacji (wynagrodzenie osób obsługujących spłatę pożyczki, obciążenia publiczno-prawne, koszty dojazdu do klienta, marża powoda itp.).

Wobec stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 21 lutego 2017 roku wydanym w sprawie VI Nc-e (...) przekazał rozpoznanie sprawy do Sądu Rejonowego w Człuchowie.

Pozwany M. B. (2), pomimo prawidłowego wezwania i pouczenia o skutkach niestawiennictwa, nie stawiał się na rozprawie wyznaczonej na dzień 11 maja 2017 roku, nie złożył w niniejszej sprawie żadnych wyjaśnień ani nie żądał przeprowadzenia rozprawy pod swoją nieobecność.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 stycznia 2015 roku powód (...) S.A. w W. zawarł z M. B. (2) umowę pożyczki numer (...), na mocy której powód zobowiązał się zwrócić powodowi łącznie kwotę 2.896,58 zł, przy czym na kwotę tę składały się: kwota 1.500zł. z tytułu udzielonej pożyczki, kwota 141,98 zł z tytułu odsetek umownych (procentowanie ustalono na dzień zawarcia umowy na 12 %, w skali rocznej, co odpowiadało przewidzianym w umowie odsetkom maksymalnym), kwota 174 zł z tytułu opłaty przygotowawczej, 69,60 zł tytułem dodatkowej opłaty przygotowawczej, kwota 240 zł tytułem kosztów ubezpieczenia oraz kwota 771 zł tytułem opłaty za dodatkową usługę w postaci obsługi pożyczki w domu. Spłatę zobowiązania rozłożono na 60 tygodniowych rat w wysokości 48,28 zł każda, oprócz ostatniej raty w wysokości 48,06 zł.

Zgodnie z treścią umowy opłatę z tytułu obsługi pożyczki w domu – usługi polegającej na spłacie rat pożyczki poprzez odbiór przez doradcę spłacanych przez klienta rat pożyczki w miejscu zamieszania pożyczkobiorcy – ustalono jako 51,4 % całkowitej kwoty pożyczki (strona pierwsza umowy pkt. F k. 14)

W zakresie ubezpieczenia zawarto w umowie postanowienie, iż zobowiązanie spłaty zostaje zabezpieczone ubezpieczeniem grupowym na podstawie umowy Grupowego (...) /4, zawartej pomiędzy pożyczkodawcą a (...) Towarzystwa (...) S.A. oraz mającymi zastosowanie do umowy Szczególnymi Warunkami Ubezpieczenia, na podstawie których udzielana jest ochrona ubezpieczeniowa. Określono, że suma ubezpieczenia na podstawie Umowy Grupowego Ubezpieczenia równa jest pozostającej w danym momencie do spłaty kwocie łącznego zobowiązania. W umowie określono, że pożyczkodawca przekazuje potrąconą kwotę kosztu ubezpieczenia w całości podmiotowi świadczącemu usługę ubezpieczenia. Zgodnie z postanowieniami umowy w przypadku zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego określonego Umową Grupowego Ubezpieczenia świadczenie ubezpieczeniowe przekazane miało być pożyczkodawcy jako uposażonemu, tytułem pokrycia niespłaconego łącznego zobowiązania do spłaty. W umowie zawarto również postanowienie, że klient nie ma prawa rezygnacji z ochrony ubezpieczeniowej, chyba że jednocześnie odstąpił od umowy.

dowód: umowa pożyczki nr (...) z dnia 31 stycznia 2015 roku 14.

Pozwany uiszczył na rzecz powoda w wykonaniu umowy kwotę 671,46 zł.

(okoliczności faktyczne uznane za prawdziwe w oparciu o art. 339 § 2 k.p.c. wynikające z twierdzeń powoda zawartych w pozwie)

Z uwagi na fakt, iż pozwany zaprzestał wywiązywać się z zaciągniętego zobowiązania, powód pismem z dnia 23 lutego 2016 roku wypowiedział pozwanemu przedmiotową umowę pożyczki z dniem 31 marca 2016 roku.

(dowód :wypowiedzenie wydruk k. 15)

W związku z obniżeniem w okresie trwania umowy odsetek maksymalnych i wypowiedzeniem umowy przed okresem, na który pożyczka została zawarta, należność obniżona została o łączną kwotę 47,37 zł .

(okoliczności faktyczne uznane za prawdziwe w oparciu o art. 339 § 2 k.p.c. wynikające z twierdzeń powoda zawartych w pozwie)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Zaznaczyć należy, iż na mocy art. 339 § 1 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny.

W niniejszej sprawie pozwany M. B. (2) nie stawiał się na posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę, jak również nie wypowiedział się co do twierdzeń podnoszonych przez powoda w uzasadnieniu pozwu oraz powołanych pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed wydaniem wyroku. Stosownie więc do treści art. 339 § 2 k.p.c., wydając wyrok zaoczny przyjmuje się za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W toku niniejszego procesu pozwany nie podjął obrony. Zostały więc spełnione przesłanki do wydania wyroku zaocznego.

Przepis art. 339 § 2 k.p.c. ustanawia domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczących okoliczności faktycznych w wypadku bezczynności pozwanego, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Domniemanie to dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe. Ten wyjątkowy przepis nie może być wykładany rozszerzająco (uzasadnienie wyr. SN z 18.2.1972 r., III CRN 539/71, Legalis). Zatem sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo (porównaj wyroki Sądu Najwyższego z dnia : 7.6.1972 r. III CRN 30/72, 31.3.1999 r., I CKU 176/97, 6.6.1997 r., I CKU 87/97, 15.3.1996 r., I CRN 26/96, 15.9.1967 r., III CRN 175/67).

Treść przepisu art. art. 339 § 2 k.p.c. wskazują, iż domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda nie obowiązuje, jeżeli budzą one uzasadnione wątpliwości lub zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Z brzmienia przepisu wynika, że chodzi tu o kwalifikowaną postać wątpliwości, a mianowicie muszą być one uzasadnione. Te uzasadnione wątpliwości mogą powstać, np. gdy podane w pozwie okoliczności stają w sprzeczności z faktami powszechnie znanymi (art. 228 § 1 k.p.c.) lub faktami znanymi sądowi urzędowo (art. 228 § 2 k.p.c.) Uzasadnione wątpliwości mogą też powstać w wypadku, kiedy twierdzenia powoda zawarte w pozwie odnośnie do stanu faktycznego sprawy są ze sobą sprzeczne, nie zawierają pełnego stanu faktycznego pozwalającego na rozstrzygnięcie sprawy, wskazują na brak legitymacji procesowej powoda lub pozwanego itp. (porównaj komentarz do art. 339 k.p.c. pod redakcją Zieliński - system Legalis)

W przypadku, gdy sąd poweźmie wątpliwości co do zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy, nie może wydać wyroku zaocznego, opierając się tylko na twierdzeniach powoda o okolicznościach faktycznych. Należy przeprowadzić postępowanie dowodowe w celu wyjaśnienia powstałych wątpliwości co do faktów bądź ustalenia, czy powód zmierza do obejścia prawa (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 1972r. III CRN 30/72, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1973r. III CRN 59/73, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999r. I CKU 176/97, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 1996r. I CRN 26/96).

W ocenie sądu w niniejszej sprawie zawarte w pozwie twierdzenia powoda co do zawarcia przedmiotowej umowy pożyczki jej kosztów i oprocentowania, wypłaty pozwanemu pożyczki w łącznej kwocie 1.500,00 zł, częściowej spłaty należności nie budziły żadnych wątpliwości. W zakresie tych okoliczności powód w pozwie oraz pozostałych pismach procesowych zawarł opis stanu faktycznego, nadto dołączył potwierdzające te okoliczności dokumenty względnie wydruki z systemu stanowiące formę dowodów wskazanych w art. 308 k.p.c.

Wątpliwość Sądu wzbudziło natomiast dochodzone roszczenie w zakresie obciążenia pozwanego kosztami dodatkowych postanowień związanych z zawartą umową pożyczki tj. kosztami obsługi pożyczki w domu oraz kosztami ubezpieczenia i w tym zakresie konieczne stało się przeprowadzenie postępowania dowodowego oraz ocena zasadności roszczenia wywodzonego w oparciu o wskazywany stan faktyczny sprawy.

Podkreślenia wymaga fakt, iż zgodnie z ogólnym ciężarem dowodowym to strona powodowa powinna udowodnić, że określona wierzytelność jej przysługuj - jako wierzyciel dochodzący zaspokojenia wierzytelności, powinien wykazać podstawę (źródło) zobowiązania pozwanego, jak i jego wysokość. Zgodnie bowiem z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne, tym bardziej, że ciężar dowodu pozostaje w ścisłym związku z problematyką procesową dowodów i spełnia dwie zasadnicze funkcje. Po pierwsze dynamizuje postępowanie dowodowe w systemie obowiązywania zasady sporności (kontradyktoryjności) w procesie, a po drugie określa wynik merytoryczny sporu (sprawy) w sytuacji krytycznej, gdy strona nie udowodni faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. K. Piasecki, Kodeks cywilny. Księga pierwsza. Część ogólna. Komentarz, Zakamycze, 2003 r.). Oznacza to zatem, że Sąd tylko wyjątkowo winien ingerować w przebieg postępowania dowodowego dopuszczając dowody z urzędu, które to uprawnienie wynika z treści przepisu art. 232 k.p.c. Zgodnie bowiem z przyjętą linią orzeczniczą obowiązek wskazania dowodów, potrzebnych dla rozstrzygnięcia sprawy, obciąża przede wszystkim strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 1996 r., III CKN 6/96, OSNC 1997/3/29), ponieważ Sąd został wyposażony jedynie w uprawnienie, a nie obowiązek, dopuszczenia dalszych jeszcze, nie wskazanych przez żadną ze stron, dowodów, kierując się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest – czy też nie jest – dostateczny do jej rozstrzygnięcia (art. 316 § 1 in principio k.p.c.). Dlatego też Sąd powinien korzystać z przewidzianego w art. 232 zd. 2 k.p.c. uprawnienia powściągliwie i z umiarem, pamiętając, że taka inicjatywa należy przede wszystkim do samych stron i że cały rozpoznany spór jest ich sprawą, a nie sądu.

Nie ulega wątpliwości, że strony postępowania łączyła umowa pożyczki. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Jak wskazywał powód zgodnie z postanowieniami umowy łączącej strony, pozwany zobowiązał się zwrócić pożyczkodawcy min. również opłatę za obsługę pożyczki w domu w wysokości 771zł oraz koszty ubezpieczenia w wysokości 240zł. Uzasadniając obowiązek zapłaty tych należności w treści uzasadniania pozwu powód w zakresie kosztów ubezpieczenia odwołał się jedynie ogólnie do postanowień umowy oraz regulacji ustawowej kredytu konsumpcyjnego, a w zakresie kosztów obsługi pożyczki w domu wskazał, iż pozwany dokonał wyboru fakultatywnej opcji, w ramach której powód faktycznie realizował obsługę przez swojego przedstawiciela, a wartość tej usługi skalkulowana została z uwzględnieniem ponoszonych przez powoda z tego tytułu kosztów. Tak ogólne przedstawienie treści zobowiązania w treści uzasadniania pozwu nie pozwalały na dokonanie oceny żądania pozwu w tym zakresie, co uzasadniało przeprowadzenie postępowania dowodowego.

Zauważyć w tym miejscu należy, iż powód jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych i przy zawieraniu umów posługuje się wzorcami umownymi. Dlatego też należało ustalić, czy postanowienia umowy zawartej z pozwanym były dla ich stron wiążące. Sąd bowiem może, a nawet powinien dokonywać oceny postanowień zawartych umów, a także postanowień samych wzorców umów, co do ich zgodności z prawem. Ocena ta może zostać dokonana in concreto w toczącym się między przedsiębiorcą, a konsumentem sporze, którego przedmiotem są skutki prawne określonego postanowienia umowy.

Umowy konsumenckie podlegają ocenie w świetle klauzuli generalnej z art. 385¹ § 1 k.c. z wyłączeniem jedynie jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co musi zostać wykazane przez przedsiębiorcę (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 czerwca 2007 roku, VI Ca 228/07).

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Postanowienie umowy może zatem zostać uznane za niedozwolone po łącznym spełnieniu wskazanych wyżej przesłanek. Kodeks cywilny w art. 22¹ k.c. pod pojęciem konsumenta wskazuje osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Zawarta pomiędzy stronami umowa pożyczki nie była związana z działalnością zawodową ani gospodarczą pozwanego.

W niniejszej sprawie zawarta pomiędzy stronami umowa pożyczki nie była związana z działalnością zawodową ani gospodarczą pozwanego.

Obie wskazane w art. 385¹ § 1 k.c. formuły prawne służą ocenie tego, czy klauzule umowne przekraczają zakres określony przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumentckiego stosunku obligacyjnego twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04).

W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

Abuzywne postanowienie umowne kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, która to sprzeczność rażąco narusza jego interesy. Istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu konsumenta jako równorzędnego partnera umowy. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Działania te potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania (porównaj: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 sierpnia 2011 roku VI ACa 262/11).

Postanowienie umowne określane jako abuzywne – jak już wyżej wskazano – nie może dotyczyć sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron. Za główne świadczenia nie można w szczególności uznać postanowień umownych dotyczących obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania pozwanego. Wobec powyższego w szczególności w okolicznościach niniejszej sprawy, w ocenie sądu nie można uznać, aby wiązały pozwanego postanowienia umowy dotyczące opłaty za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania. Opłata ta została przewidziana w ust. 1 rubryce F umowy pożyczki, a jej wysokość ustalono jako procentowy udział w kwocie pożyczki. Nie ulega wątpliwości, że co do zasady jako dozwolone postanowienie umowy należy uznać opcję skorzystania przez konsumenta z obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania. Nie budzi również wątpliwości możliwość pobierania przez podmiot udzielający pożyczki opłaty za tę usługę. Wysokość ustalonych opłat nie może być jednak oderwana od faktycznych kosztów związanych z wykonywaniem takiej usługi. Co prawda w treści pozwu powód wskazywał, iż przy ustaleniu wysokości opłat dokonał ich kalkulacji, uwzględniając faktyczne koszty ponoszone przez powoda na realizację obsługi, wymieniając jako przykładowe koszty wynagrodzenie osób obsługujących spłatę pożyczki, obciążenia publiczno-prawne, koszty dojazdu do klienta oraz marżę powoda. Twierdzenie te nie poparte zostały jednak żadnymi dowodami oraz nie wskazano w jaki faktyczny sposób kalkulacja ta została przeprowadzona przy ustalaniu opłaty za obsługę w przypadku umowy zawartej z pozwanym. Z treści umowy zawartej z pozwanym nie wynika, aby faktycznie okoliczności przywoływane przez powoda w treści uzasadnienia pozwu miały wpływ na wysokość opłaty. Przeciwnie - umowa wskazuje, iż ustalając ich wysokość pożyczkodawca jako jedyne kryterium ich ustalenia przyjął procentowy udział w kwocie udzielonej pożyczki – tak zresztą skonstruowany został wzorzec umowny, którym

posługiwał się pożyczkodawca. We wzorcu przygotowano bowiem rubrykę dla ustalenia wysokości opłat za obsługę pożyczki w domu w ten sposób, iż pozostawiono jedynie wolne miejsce podlegające uzupełnieniu dla wpisania wartości przy wielkości opisanej jako „% całkowitej kwoty pożyczki”. Tak ustalone już w momencie przedstawiania pozwanemu do podpisania warunki umowy w zakresie wysokości kosztów (w oderwaniu od faktycznych kosztów związanych ze świadczeniem takiej usługi) zostały określone na zawyżonym, nieznajującym żadnego uzasadnienia, poziomie. Opłaty te zostały ustalone – wbrew twierdzeniom powoda - w zryczałtowanej wysokości, niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Koszt usługi dodatkowej w tym przypadku wynosił bowiem ponad połowę kwoty, jaką w wyniku wykonania umowy pożyczki otrzymał ostatecznie pozwany do swojej dyspozycji.

Wprowadzenie przez powoda opłat w wysokości wskazanej w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażąco naruszało interes pozwanego jako konsumenta. Opłaty te stanowiły nie tylko niczym nieuzasadnioną dolegliwość dla konsumenta, ale przede wszystkim zostały pomyślane jako źródło dodatkowego zarobkowania dla pożyczkodawcy.

Zapisy umowy przewidujące obowiązek ponoszenia dodatkowych opłat są niewątpliwie również sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Co prawda wysokość kosztów obsługi pożyczki w domu zostały ustalone umową pożyczki, a pozwany, składając podpis pod umową, zgodził się na ich ponoszenie, to jednak swoboda umów nie jest całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. Zgodnie z art. 353¹ k.p.c. strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego.

Taka ocena postanowień umownych czyni nieuzasadnionymi dochodzenie przez powoda koszty opłaty z tytułu obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania w wysokości wskazanej w pozwie z powołaniem na treść zawartej umowy. Ewentualne koszty związane z obsługą mogłyby stanowić podstawę do dochodzenia roszczeń, gdyby powód wykazał faktyczną wysokość poniesionych przez pożyczkodawcę kosztów z tego tytułu.

Tymczasem w niniejszej sprawie powód w sposób ogólny wywodził, że realizował zgodnie z umową obsługę pożyczki w domu, nie wskazując i nie wykazując jednak ilości wykonanych wizyt, a odwołując się do kalkulacji wysokości należności opartej na faktycznie poniesionych kosztach, nie wskazywał i nie wykazywał w jakich wysokościach faktycznie koszty te powstały.

Postanowienie umowne oceniane jako abuzywne- jak już wyżej wskazano- nie może dotyczyć sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron. Mimo określenia kosztów ubezpieczenia w niniejszej sprawie jako składowej kwoty pożyczki, nie można uznać również zobowiązania w zakresie ich uiszczenia jako świadczenia głównego. Uiszczenie kosztów ubezpieczenia nie stanowiło essentialia negotti umowy pożyczki zawartej między stronami, dając tym samym możliwość oceny i tych postanowień w oparciu art. 385¹ § 1 k.c. Dodatkowej formy zabezpieczenia spłaty pożyczki w postaci zawarcia umowy ubezpieczenia - zdaniem sądu -, nie można uznać jako świadczenie główne stron, zwłaszcza, iż pojęcie to winno być interpretowane w wąski sposób i dotyczy ono elementów istotnych umowy (tak samo wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 28 listopada 2014 roku II Ca 1642/14)

Jako sprzeczny z dobrymi obyczajami uznać należy wzorzec umowny stosowany przez powoda, zawierający postanowienie dotyczące obowiązkowego uiszczenia kosztów z tytułu przystąpienia do ubezpieczenia grupowego oraz zawarcie postanowień wyłączających prawo do zrezygnowania z ochrony ubezpieczeniowej w okresie trwania umowy. Zmuszanie konsumenta do przystąpienia i uiszczenia narzuconej z tego tytułu rażąco wysokiej - w stosunku do wysokości faktycznie przekazanych pozwanemu z związku z zawarciem umowy środków z tytułu pożyczki – opłaty, narusza interes konsumenta.

Nadto wskazać przy tym należy, iż strona powodowa nie przedłożyła jakichkolwiek dowodów na okoliczność rzeczywistego uiszczenia na rzecz towarzystwa ubezpieczeń składki w celu objęcia pozwanego ubezpieczeniem – w treści uzasadnienia pozwu nawet z tej okoliczności nie wywodziła swojego roszczenia. Powód nie wykazał czy uiszczył tę

kwotę, czy też po potrąceniu kosztów ubezpieczenia z sumy pożyczki pozostała ona w dyspozycji strony powodowej. Powód nie wskazał nadto w jaki sposób ustalona została wysokość kosztów ubezpieczenia - w szczególności czy została ona ustalona przez zakład ubezpieczeń czy też samodzielnie przez stronę powodową. Wreszcie nie załączono do pozwu również żadnych dokumentów, z których treści wynikałoby, iż w dacie zawarcia umowy pożyczki stroną powodową łączyła z towarzystwem ubezpieczeniowym umowa, jakie były warunki ochrony ubezpieczeniowej oraz, że z tytułu tej umowy ochroną ubezpieczeniową faktycznie objęto pozwanego.

Tak więc strona powodowa, domagając się zwrotu kosztów ubezpieczenia w żaden sposób nie wykazała, że koszty ową sama uiściła na rzecz ubezpieczyciela, co rodziłoby po jej stronie roszczenie zwrotne względem pozwanego. W tym zakresie nie sprostала, więc wynikającemu z art. 6 k.c. oraz art. 3 k.p.c. art. 232 k.p.c. ciężarowi udowodnienia faktu, z którego wywodzi skutki prawne. I z tej przyczyny brak jest więc podstaw do uwzględnienia powództwa w zakresie kosztów ubezpieczenia.

Wobec powyższego sąd oddalił powództwo w zakresie obu opłat, zasądzając należność w pozostałej części.

O odsetkach od kwoty zasądzonej orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 k.c., który stanowi, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

O kosztach procesu sąd orzekł zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów, wyrażoną w treści art. 100 k.p.c. Do kosztów poniesionych przez stronę powodową zaliczono: opłatę sądową od pozwu w wysokości 100,00 zł, koszty zastępstwa procesowego w wysokości 900,00 zł – zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 z późn. zmian.), oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł, łącznie kwotę 647,00 zł. Wobec faktu, iż powództwo zostało uwzględnione w części, pozwany został zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda kwoty 544,80 zł – stosownie do wyniku sprawy.

W myśl art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c. Sąd z urzędu nadaje wyrokowi zaocznemu uwzględniającemu powództwo rygor natychmiastowej wykonalności.

Mając powyższe okoliczności na uwadze, Sąd nadał wydanemu wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.